

گزارش توجیهی پیشنهاد طرح
«تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت
دانه‌های روغنی»

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۳.....	بیان مسئله
۸.....	مروری بر قوانین
۹.....	پتانسیل تولید
۱۰.....	جمع‌بندی
۱۰.....	پیشنهاد
۲۴.....	منابع و مآخذ

گزارش توجیهی پیشنهاد طرح «تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی»

چکیده

پیرو درخواست شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی مبنی بر بررسی پیشنهاد طرح تشکیل «صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی»، پیشنهاد مذکور پس از ارزیابی مقدماتی، در جلسات متعددی با حضور نمایندگان دستگاه‌های مرتبط و شرکت یاد شده و نیز بازدید از ظرفیت‌ها و پتانسیل موجود بازرخانی و بازنویسی شد. تشکیل صندوق مذکور به دلایلی از جمله کمک به کاهش میزان وابستگی [به‌ویژه تعیین سقف واردات] و افزایش تولید داخل، تأمین منابع مالی مورد نیاز کاشت، داشت، برداشت و خرید بذور دانه‌های روغنی، تأمین منابع مالی برای تحقیقات درخصوص توسعه بذور و ارقام جدید دانه‌های روغنی و اتخاذ سیاست‌های تشویقی برای کشاورزان و تولیدکنندگان بذور دانه‌های روغنی می‌تواند به‌عنوان گزینه‌ای مثبت در زمینه توسعه کشت دانه‌های روغنی پیشنهاد شود.

مقدمه

در بین مواد غذایی بیشترین وابستگی به واردات مربوط به روغن نباتی است و وابستگی حدود ۹۰ درصدی به واردات روغن نباتی امنیت غذایی جامعه را تهدید

می‌کند. این در حالی است که بررسی‌های کارشناسی نشان می‌دهد که در کشورهای عمده تولیدکننده و صادرکننده دانه‌های روغنی در دنیا نقش سیاست‌های حمایتی بسیار حائز اهمیت است.

علاوه بر حمایت‌هایی که به صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق پرداخت یارانه از تولید دانه‌های روغنی در کشورهای مختلف دنیا به عمل می‌آید، حمایت‌های دیگری نیز در جهت افزایش تولید و حفظ منافع تولیدکننده مرسوم است که در ایران نیز باید مورد توجه و عمل قرار گیرد. یکی از اقدامات و سیاست‌های حمایتی که باید مد نظر مسئولان این بخش قرار گیرد تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی است. صندوق فوق می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود کشور نسبت به تدوین برنامه اجرایی توسعه کشت دانه‌های روغنی، ارائه پیشنهادهای لازم برای کاهش میزان وابستگی [به ویژه تعیین سقف واردات] و افزایش تولید داخل و... مؤثر واقع گردد. بنابراین در این گزارش سعی خواهد شد تا ضمن بررسی وضعیت تولید دانه‌های روغنی در کشور به ضرورت تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی پرداخته شود. امید است تصویب طرح حاضر بتواند تا حد زیادی راهگشای افزایش تولید دانه‌های روغنی و تسهیلگر نیل به خودکفایی و کاهش وابستگی به واردات این محصول باشد.

بیان مسئله

دانه‌های روغنی بعد از غلات دومین منبع تولید انرژی در تغذیه انسان است و از طرفی کنجاله حاصل از فرآیند صنعتی آن نیز به‌لحاظ سرشار بودن از پروتئین یکی از اقلام مهم تغذیه دام، طیور و آبزیان به‌شمار می‌رود. با وجود اهمیتی که تولید دانه‌های روغنی، از نظر کشاورزی، صنعتی، بازرگانی و نیز تأمین امنیت غذایی دارد اقدامات به‌عمل آمده تاکنون هرگز پاسخگوی تأمین نیاز کشور نبوده و تلاش‌هایی هم که در این راستا باید متوجه افزایش تولید شود، معطوف به تأمین روغن از طریق واردات شده است. هرچند وزارت جهاد کشاورزی با تدوین طرح جامع ده‌ساله (۱۳۸۴-۱۳۹۳) تحت عنوان «طرح تأمین منابع روغن نباتی کشور» تلاش می‌کند برنامه‌ریزی هدفمندی را جهت توسعه کشت و افزایش تولید دانه‌های روغنی اجرا کند، اما این طرح نیز نتوانسته است نیازهای بخش را بهبود بخشد و با اهداف پیش‌بینی شده فاصله زیادی دارد (جدول و نمودار ۱).

جدول ۱. تولید کل دانه‌های روغنی براساس برنامه‌های پنج و ده‌ساله وزارت جهاد کشاورزی و مقایسه آن با مقدار تولید محقق شده از سال ۱۳۸۴-۱۳۹۳

(واحد: هزار تن)

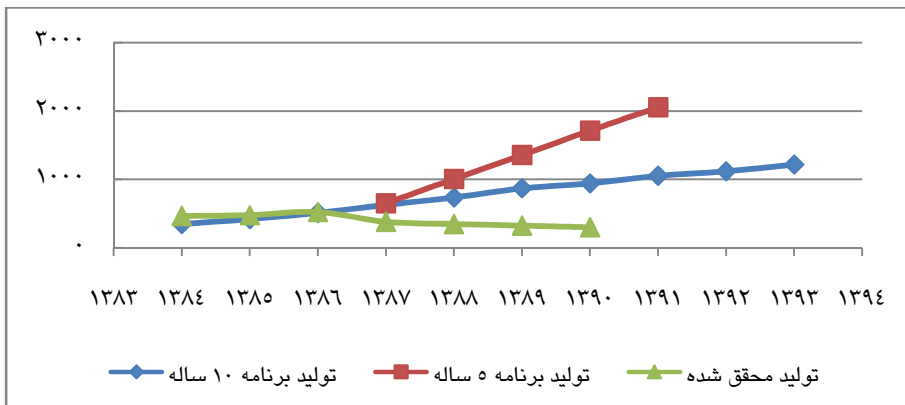
سال	مقدار تولید دانه براساس برنامه ده‌ساله	مقدار تولید دانه براساس برنامه پنج‌ساله	مقدار تولید محقق شده	درصد تحقق نسبت به برنامه ده‌ساله	درصد تحقق نسبت به برنامه پنج‌ساله
۱۳۸۴	۳۴۶	—	۴۶۶	۱۳۵	—
۱۳۸۵	۴۱۹	—	۴۷۷	۱۱۴	—
۱۳۸۶	۵۱۱	—	۵۲۳	۱۰۲	—
۱۳۸۷	۶۲۸	۶۵۳	۳۸۱	۶۱	۵۸
۱۳۸۸	۷۳۶	۱۰۰۶	۳۴۹	۴۷	۳۵
۱۳۸۹	۸۷۰	۱۳۵۶	۳۲۶	۳۷	۲۴
۱۳۹۰	۹۴۲	۱۷۱۱	۳۰۱	۳۲	۱۸
۱۳۹۱	۱۰۵۴	۲۰۵۲	—	—	—
۱۳۹۲	۱۱۲۱	—	—	—	—
۱۳۹۳	۱۲۱۸	—	—	—	—

مأخذ: شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی وزارت جهاد کشاورزی.

نمودار ۱. روند تولید کل دانه‌های روغنی براساس برنامه‌های پنج و ده‌ساله وزارت جهاد کشاورزی و مقایسه آن با روند تولید محقق شده از سال ۱۳۸۴-۱۳۹۳

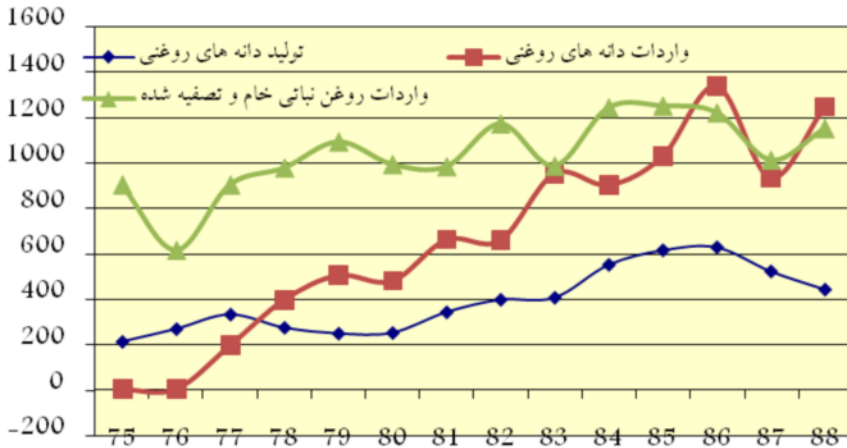
(واحد: هزار تن)

در حال حاضر غالب روغن مصرفی کشور منشأ وارداتی دارد که بخش اعظم آن به صورت روغن تصفیه شده، خام و یا به صورت دانه‌های روغنی (غالباً سویا) وارد می‌شود. رشد جمعیت، افزایش سرانه مصرف روغن نباتی و همچنین عدم کفایت تولید داخلی باعث شده که حدود ۹۰ درصد از روغن مصرفی کشور از طریق واردات تأمین شود (نمودار ۲). وابستگی به منابع خارجی جهت تأمین روغن و کنجاله مورد نیاز کشور بار مالی سنگینی بر اقتصاد ایران تحمیل می‌کند (جداول ۲ و ۳).

نمودار ۲. روند میزان تولید و واردات دانه‌های روغنی و روغن نباتی

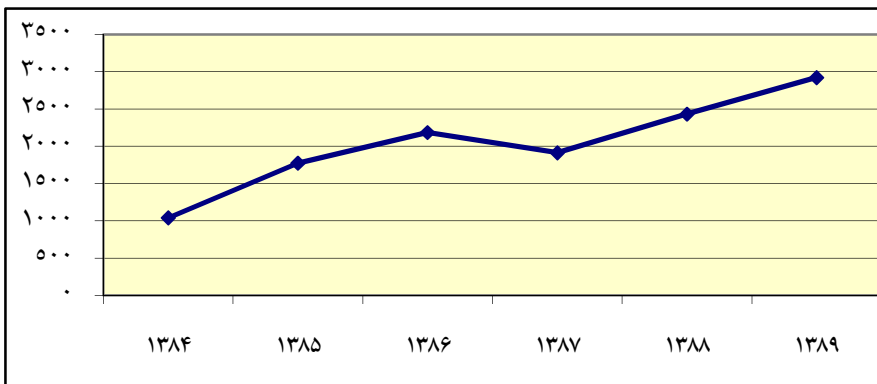
طی سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۸ (واحد: هزار تن)

مأخذ: وزارت جهاد کشاورزی.

نمودار ۳. روند میزان واردات مستقیم کنجاله و کنجاله حاصل از

دانه‌های روغنی طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۹ (واحد: هزارتن)

مأخذ: همان.

جدول ۲. آمار واردات و صادرات دانه‌های روغنی طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۹

سال	واردات		صادرات	
	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱۳۸۳	۹۵۰	۳۴۳	۴	۱/۲
۱۳۸۴	۹۰۰	۲۷۶	۶	۱/۲
۱۳۸۵	۱۰۲۶	۳۱۰	۵	۲/۲
۱۳۸۶	۱۳۳۶	۵۱۵	۷	۳/۴
۱۳۸۷	۹۳۲	۵۲۶	۴	۲/۶
۱۳۸۸	۱۲۴۵	۶۳۴	۲	۱/۹
۱۳۸۹	۱۰۵۴	۵۳۲	۳	۴/۱

مأخذ: همان.

جدول ۳. ارزش دلاری مجموع واردات دانه‌های روغنی، کنجاله، روغن خام و روغن

ساخته شده از سال ۱۳۸۰-۱۳۹۰

سال	ارزش دلاری مجموع واردات دانه‌های روغنی، کنجاله، روغن خام و روغن ساخته شده
۱۳۸۰	۶۰۸,۹۵۱,۴۶۴
۱۳۸۸	۲,۰۷۶,۰۶۴,۵۷۳
۱۳۸۹	۲,۷۸۸,۹۷۵,۶۶۰
۱۳۹۰	۲,۷۰۷,۴۷۴,۲۰۸

مأخذ: شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی.

در چند سال اخیر دانه‌های روغنی تولیدی به تناوب دچار عدم استقبال از سوی صنایع تبدیلی مربوطه شده که این امر تولیدکنندگان را دچار مشکلات فراوانی ساخته است. از طرف دیگر خودمصرفی و حضور سایر عاملان جذب دانه‌های روغنی اثر

بسیار محدودی بر این وضعیت دارد و تولید دانه‌های روغنی در کشور وابسته به انحصار صنایع روغن‌کشی و تصفیه روغن شده است. اغلب دانه‌های روغنی مورد استفاده در صنایع تبدیلی نیز از محصولات وارداتی تأمین می‌شود.

مروری بر قوانین

در ماده (۱۴۳) قانون برنامه پنجم توسعه بر لزوم حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله دانه‌های روغنی تأکید شده است. بند «ی» ذیل ماده (۱۴۳) نیز در خصوص تشکیل صندوق‌های توسعه بخش کشاورزی تصریح دارد: دولت به منظور تجهیز منابع برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، بخشی از منابع خود را که در چارچوب بودجه سالانه مشخص خواهد شد از طریق دستگاه اجرایی ذیربط به عنوان کمک به تشکیل و افزایش سرمایه صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی و یا به صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوق‌های مذکور قرار دهد. مبالغ پرداختی به صندوق‌ها به هزینه قطعی منظور می‌شود.

بند «ه» ماده (۱۴۳) قانون مذکور نیز بر برون‌سپاری فعالیت‌های غیرحاکمیتی و تصدیگری‌های بخش کشاورزی به بخش‌های خصوصی و تعاونی تأکید دارد.

بند «ب» ماده (۱۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه و ماده (۱۶) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی نیز دولت را مکلف کرده تا به منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به‌گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.

پتانسیل تولید

وضعیت تولید دانه‌های روغنی و امکانات و شرایط اقلیمی کشور نشان می‌دهد که امکان توسعه کشت دانه‌های روغنی معمول شامل آفتابگردان و سویا در حدی که بتواند نیاز کشور را تأمین کند، وجود ندارد. اما امکان توسعه کشت محدود و در حد پتانسیل‌های موجود برای آفتابگردان و سویا وجود دارد. امکان توسعه کشت دانه روغنی کلزا در تمام اقلیم‌ها وجود دارد و در صورت برنامه‌ریزی و مدیریت همه‌جانبه این زراعت می‌تواند بدون جایگزینی با سایر زراعت‌ها و تنها با بهره‌وری بهینه از امکانات آبی و خاکی موجود از طریق استفاده از فرصت‌های بلااستفاده مثل فاصله بین دو کشت برنج، کشت در اراضی دیم در سال آیش و کشت در برنامه تناوبی گندم و جو و جبران کاهش سطح زیر کشت گندم و جو ناشی از آن با افزایش عملکرد اثر تناوبی کشت، کشور را در زمینه تأمین روغن نباتی بی‌نیاز کند. سایر دانه‌های روغنی نیز با امکان توسعه کشت محدود و در حد پتانسیل‌های موجود قابل توسعه‌اند.

توسعه کشت زراعت جدید، نیازمند برنامه‌ریزی، مدیریت و حمایت‌های همه‌جانبه است و حمایت‌ها تا زمانی که دانش فنی لازم در همه جوانب به کشاورز منتقل شود و امکان برداشت محصول در حد عملکرد حداکثر (نزدیک به پتانسیل) برای کشاورزان میسر شود باید ادامه یابد. در غیر این صورت اگر زمانی که هنوز زراعت در نیمه راه است و حمایت‌هایی که در برنامه زراعی تثبیت شده هستند، قطع شود، زراعت جدید به تدریج از برنامه زراعی حذف خواهد شد.

جمع‌بندی

کشور ما با توجه به اقلیم‌های گوناگون و نیروی انسانی مستعد می‌تواند ضریب وابستگی به واردات روغن نباتی، کنجاله و دانه‌های روغنی را کاهش داده و به حداقل برساند. هر اقدام مؤثری که بتواند حمایت از تولید داخلی را در پی داشته باشد و از اقدامات پراکنده و ناهماهنگی دوری بکند و در عین حال از عوامل افزایش بهره‌وری استفاده بهینه را داشته باشد می‌تواند چاره‌ساز حل مشکل باشد. در این راستا تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی که شرح آن در ادامه آورده شده به دلایلی از جمله کمک به کاهش میزان وابستگی (به‌ویژه تعیین سقف واردات) و افزایش تولید داخل، تأمین منابع مالی مورد نیاز کاشت، داشت، برداشت و خرید بذور دانه‌های روغنی، تأمین منابع مالی برای تحقیقات در خصوص توسعه بذور و ارقام جدید دانه‌های روغنی و اتخاذ سیاست‌های تشویقی برای کشاورزان و تولیدکنندگان بذور دانه‌های روغنی می‌تواند به‌عنوان گزینه‌ای مثبت در توسعه کشت دانه‌های روغنی تلقی شود.

پیشنهاد

مقدمه توجیهی

با وجود اهمیتی که تولید دانه‌های روغنی از نظر کشاورزی، صنعتی، بازرگانی و نیز تأمین امنیت غذایی دارد اقدامات به‌عمل آمده تاکنون هرگز پاسخگوی تأمین نیاز کشور نبوده و تلاش‌هایی هم که در این راستا باید متوجه افزایش تولید شود، معطوف به تأمین روغن از طریق واردات شده است. این امر در حالی است که کشور

ما با توجه اقلیم‌های گوناگون و نیروهای انسانی مستعد می‌تواند ضریب وابستگی به واردات روغن نباتی را کاهش داده و به حداقل برساند. هر اقدام مؤثری که بتواند حمایت از تولید داخلی را در پی داشته باشد و از اقدامات پراکنده و ناهماهنگی دوری بکند و در عین حال از عوامل افزایش بهره‌وری استفاده بهینه را داشته باشد می‌تواند چاره‌ساز حل مشکل شود. در این راستا یکی از اقدامات و سیاست‌های حمایتی که باید مد نظر مسئولان بخش قرار گیرد تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی می‌باشد صندوق فوق می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود کشور نسبت به تدوین برنامه اجرایی توسعه کشت دانه‌های روغنی، کاهش میزان وابستگی و افزایش تولید داخل، تأمین منابع مالی مورد نیاز کشور کاشت، داشت، برداشت و خرید بذر و دانه‌های روغنی، تأمین منابع مالی برای تحقیقات درخصوص تولید بذر و ارقام جدید دانه‌های روغنی و اتخاذ سیاست‌های تشویقی برای کشاورزان و تولیدکنندگان بذر و دانه‌های روغنی اقدام کند. لذا بدین منظور پیش‌نویس طرح تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی به شرح زیر تقدیم حضور می‌گردد:

فصل اول - کلیات

ماده (۱)

به منظور کمک به تحقق و توسعه کشت دانه‌های روغنی، تکمیل زنجیره تولید، نیل به خودکفایی در تولید روغن نباتی، پژوهش و تحقیقات کاربردی، خدمات ترویجی،

مباشرت در خرید دانه تولیدی و توزیع نهاده‌های مورد نیاز، با توجه به اصل چهل و چهارم قانون اساسی، چشم‌انداز بیست‌ساله و قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر کاهش تصدیگری دولت و استفاده حداکثر از امکانات بخش غیردولتی صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی که از این پس صندوق نامیده می‌شود تشکیل و طبق مفاد این اساسنامه فعالیت می‌کند.

ماده (۲)

صندوق با شخصیت حقوقی و دارای استقلال استخدامی و اداری و مالی و معاملاتی و تابعیت ایرانی براساس تمهیدات و مصوبات هیئت امانا به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی به مدت نامحدود تشکیل می‌شود و با رعایت این اساسنامه اداره می‌شود. تبصره - حوزه عملیات صندوق سراسر کشور و مرکز اصلی آن در تهران است.

منابع مالی صندوق

ماده (۳)

منابع صندوق عبارتند از:

الف) ۲/۵ درصد ارزش ریالی واردات دانه‌های روغنی، روغن خام، روغن ساخته شده و کنجاله.

تبصره «۱» - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است معادل ۲/۵ درصد

ارزش ریالی اقلام مذکور را از واردکنندگان دریافت و به خزانه واریز کند.

تبصره «۲»- وزارت اقتصاد و دارایی موظف است به طور ماهانه مبلغ ذکر شده در تبصره بند «الف» ماده (۳) را به حساب صندوق واریز کند.

ب) کمک‌های دولت مندرج در بودجه سالانه کل کشور.

ج) کمک و سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابع، نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها و شرکت‌های وابسته و تابع.

د) سود و کارمزد تسهیلات.

هـ) درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری وجوه مازاد صندوق و سایر منابع در راستای اهداف صندوق.

و) سود خالص صندوق که پس از تصویب هیئت امناء و طی مراحل قانونی به حساب سرمایه صندوق منظور می‌گردد.

تبصره «۱»- بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌ها نیز می‌توانند بخشی از منابع تسهیلات موضوع صندوق یاد شده را تأمین کند.

تبصره «۲»- منابع صندوق منحصراً برای توسعه کشت دانه‌های روغنی در داخل کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از منابع صندوق غیر از هدف مذکور به‌عنوان تصرف غیرقانونی بوده که طبق قانون با متخلفین یا متخلفین برخورد خواهد شد.

فصل دوم - وظایف و حدود اختیارات

ماده (۴)

وظایف و حدود اختیارات صندوق به شرح زیر است:

۱. پرداخت وام قرض‌الحسنه و اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی برای اقدامات اجرایی خریدهای تضمینی، توافقی، تهیه و توزیع کلیه نهاده‌های تولید، انبارداری، آزمایشگاه، صنایع تبدیلی و تکمیلی، امور اجرایی آموزشی، ترویجی و بیمه‌گری در راستای توسعه کشت دانه‌های روغنی.
 ۲. سرمایه‌گذاری مستقیم یا مشارکت در احداث، توسعه، تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های تولیدی در بخش کشت دانه‌های روغنی و صنایع تبدیلی و تکمیلی و خدمات فنی که منجر به افزایش تولید و بهبود کیفیت دانه‌های روغنی شود.
 ۳. ارائه خدمات مختلف از جمله خدمات کارشناسی در زمینه‌های فنی، مالی، سرمایه‌گذاری، تولیدی و اتخاذ سیاست‌های تشویقی که منجر به اجرای طرح‌های توسعه تولید و بهبود کیفیت در زمینه کشت دانه‌های روغنی شود.
 ۴. صندوق مکلف است در راستای قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۲/۳/۱ و اصلاحیه‌های بعدی آن به‌عنوان دستگاه بیمه‌گر صرفاً در حوزه دانه‌های روغنی عمل کند. در این صورت وزارت جهاد کشاورزی با عقد قرارداد با این صندوق سهم خود را از یارانه حق بیمه و مابه‌التفاوت خسارت به حساب صندوق واریز کند. نظارت بر عملکرد بیمه‌ای این صندوق با وزارت جهاد کشاورزی است.
- تبصره -** صندوق می‌تواند تمام یا بخشی از وظایف احصا شده در بندهای «۲»،

«۳» و «۴» این ماده را به اشخاص حقوقی دارای تجربه و تخصص که دارای امکانات لازم می‌باشند واگذار کند.

۵. تعیین قیمت بذور دانه‌های روغنی و کنجاله داخلی، همچنین تعیین تعرفه برای دانه‌های روغنی و کنجاله در راستای حمایت از تولید داخلی.

۶. مشارکت در تدوین سیاست‌ها و تعیین اولویت‌ها و مقررات مرتبط با اهداف صندوق در کشور و کمک به ساماندهی و هم‌افزایی حمایت‌های موجود در کشور.

فصل سوم - ارکان صندوق

ماده (۵)

صندوق دارای ارکان زیر می‌باشد:

۱. هیئت امنا (مجمع عمومی)،
۲. هیئت مدیره،
۳. مدیرعامل،
۴. بازرس.

هیئت امنا (مجمع عمومی)

ماده (۶)

اعضای مجمع عبارتند از:

۱. وزیر جهاد کشاورزی،
۲. وزیر صنعت، معدن و تجارت یا یکی از معاونین مربوط،

۳. معاون مربوط وزیر جهاد کشاورزی،
 ۴. دو نفر از استانداران قطب‌های تولیدی دانه‌های روغنی با معرفی وزیر کشور،
 ۵. مدیرعامل شرکت سهامی خاص توسعه کشت دانه‌های روغنی،
 ۶. مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های تولیدکنندگان دانه‌های روغنی،
- تبصره ۵ -** تا زمانی که اتحادیه مذکور تشکیل نشده یک نفر از تولیدکنندگان دانه‌های روغنی با معرفی وزیر جهاد کشاورزی.
۷. دبیر انجمن صنایع روغن‌کشی،
 ۸. دبیر انجمن صنایع روغن نباتی،
 ۹. رئیس اتحادیه مرغداران گوشتی کشور.
- تبصره ۶ -** ریاست هیئت امنا (مجمع) با وزیر جهاد کشاورزی و دبیر آن معاون ایشان خواهد بود.

ماده (۷)

- وظایف و اختیارات هیئت امنا (مجمع عمومی) عبارت است از:
۱. بررسی و تصویب خط‌مشی و سیاست‌های کلی صندوق،
 ۲. بررسی و تصویب قیمت بذور دانه‌های روغنی و کنجاله داخلی و همچنین بررسی و تصویب تعرفه دانه‌های روغنی و کنجاله وارداتی،
 ۳. بررسی و تصویب مقدار بذور والدین، ارقام جدید، دانه‌های روغنی وارداتی و همچنین تصویب زمان ورود با توجه به برنامه تولید داخلی،

۴. بررسی گزارش عملکرد سالانه هیئت مدیره و بازرس و تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان،
 ۵. تصویب ساختار و تشکیلات، آیین‌نامه‌های مالی، استخدامی، اداری و معاملاتی صندوق به پیشنهاد هیئت مدیره،
 ۶. تصویب برنامه و بودجه سالانه که از طریق هیئت مدیره به هیئت امنا ارائه می‌گردد،
 ۷. نصب، قبول استعفا و عزل اعضای هیئت مدیره و بازرس قانونی به پیشنهاد رئیس هیئت امنا و تعیین حقوق و مزایا و پاداش اعضای هیئت مدیره و بازرس.
 ۸. تعیین حق الزحمه حسابرس، حقوق و مزایای رئیس هیئت مدیره و تعیین حسابرس قانونی.
 ۹. اتخاذ تصمیم در مورد مطالبات معوق صندوق.
 ۱۰. پیشنهاد تغییر و اصلاح اساسنامه صندوق و اتخاذ تصمیم در خصوص انحلال صندوق و ارائه آن به وزارتین جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت.
 ۱۱. اتخاذ تصمیم در مورد افزایش یا کاهش سرمایه صندوق.
 ۱۲. صلح و سازش و ارجاع به داوری و استرداد دعوی با رعایت مفاد اصل یکصدوسی و نهم قانون اساسی.
 ۱۳. بررسی و تصویب مواردی که از طرف هیئت مدیره پیشنهاد می‌شود.
- تبصره - هیئت امنا می‌تواند وظایف و اختیارات خود در بندهای «۲»، «۳» و «۹» به هیئت مدیره تفویض نماید. در این صورت مسئولیت حسب مورد به عهده هیئت مدیره یا رئیس آن می‌باشد.

ماده (۸)

جلسات مجمع عمومی عادی (هیئت امنا) حداقل سالی دو بار، یک بار قبل از پایان چهارماهه اول سال جهت بررسی و تصویب ترانزنامه و حساب سود و زیان سال مالی قبل و بار دوم در شش ماهه دوم سال جهت بررسی و تصویب برنامه و بودجه سال بعد تشکیل خواهد شد.

- تبصره «۱»** - در مواقع نیاز مجمع عمومی فوق‌العاده به پیشنهاد مدیرعامل یا رئیس هیئت مدیره و دعوت رئیس مجمع از وزیر جهاد کشاورزی تشکیل خواهد شد.
- تبصره «۲»** - جلسات مجمع عمومی با حضور نصف به اضافه یک اعضا رسمیت یافته و تصمیمات اتخاذ شده با اکثریت آرا معتبر خواهد بود.
- تبصره «۳»** - حضور رئیس مجمع و دبیر در جلسات الزامی است.

ماده (۹)

هیئت مدیره مرکب از پنج نفر از متخصصین و خبرگان دانه‌های روغنی می‌باشد که به پیشنهاد رئیس هیئت امنا (مجمع) و تصویب مجمع عمومی برای مدت سه سال انتخاب و با حکم رئیس مجمع مشغول به کار می‌شوند.

تبصره - اعضای هیئت مدیره می‌تواند از بین اعضای مجمع و یا خارج از آن باشد. ضمناً انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده (۱۰)

جلسات هیئت مدیره حداقل ماهی یک بار و به دعوت رئیس هیئت مدیره یا مدیرعامل تشکیل و با حضور حداقل سه نفر از اعضا رسمیت می‌یابد. تصمیمات هیئت مذکور با حداکثر آرای موافق معتبر خواهد بود. اعضای هیئت مدیره یک نفر را از بین خود به‌عنوان رئیس هیئت مدیره انتخاب می‌نمایند. انتخاب مجدد وی برای رئیس هیئت مدیره بلامانع است.

ماده (۱۱)

هیئت مدیره دارای وظایف و اختیارات زیر می‌باشد:

۱. اجرای صحیح قانون و مصوبات مجمع (هیئت امانا)،
۲. تعیین برنامه‌ها، سیاست‌های کلی، خط‌مشی عمومی صندوق و طرح‌های صندوق در جهت تحقق اهداف و موضوع صندوق و پیشنهاد به هیئت امانا،
۳. تهیه و گزارش عملکرد سالانه و صورت‌های مالی صندوق و ارائه گزارش عملیات صندوق به هیئت امانا،
۴. تنظیم بودجه سالانه صندوق و ارائه آن به هیئت امانا،
۵. پیشنهاد آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلات صندوق و اصلاحات آن به مجمع عمومی،
۶. رسیدگی و اظهارنظر نسبت به گزارش‌های مدیرعامل و بازرس (حسابرس)، حساب سود و زیان و ترازنامه صندوق برای طرح در مجمع عمومی،

۷. اظهارنظر و اتخاذ تصمیم نسبت به منابع، مصارف، اخذ و اعطای وام یا اعتبار و تسهیلات و هر موضوع دیگری که از طرف مدیرعامل با رعایت خط‌مشی و سیاست‌های کلی و در چارچوب بودجه مصوب پیشنهاد گردد،
۸. اتخاذ تصمیم نسبت به عقد هر نوع قرارداد با دولت، بانک‌ها، شرکت‌های دولتی، اشخاص حقوقی و حقیقی در چارچوب مصوبات مجمع و رعایت مقررات مربوطه و در چارچوب موضوع فعالیت‌های صندوق،
۹. افتتاح حساب‌های ارزی و ریالی در بانک‌های داخلی و خارجی و استفاده از آنها به نام صندوق و انسداد حساب‌های یاد شده حسب مورد با رعایت قوانین و مقررات مربوط،
۱۰. تهیه ساختار و تشکیلات صندوق و ارائه آن به هیئت امانا،
۱۱. اتخاذ تصمیم در مورد خرید، فروش و اجاره، قبول ضمانت یا ظهنویسی تضمینات، توثیق یا رهن اموال غیرمنقول، سرمایه‌گذاری، مشارکت و پیمانکاری در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب هیئت امانا،
۱۲. پیشنهاد صلح، سازش و ارجاع امر به داوری به هیئت امانا،
۱۳. تعیین چارچوب قراردادهای عاملیت با بانک‌های عامل و تعیین مسئولیت‌ها و اختیارات عامل در چارچوب این قرارداد،
۱۴. برقراری نظام حسابرسی داخلی و استقرار نظام کنترل‌های مناسب،
۱۵. اتخاذ تصمیم و پیگیری لازم در مورد وصول مطالبات صندوق و پرداخت دیون آن،

۱۶. ارائه گزارش و نظر مشورتی و توجه به مجمع عمومی در رابطه با صندوق و اظهار نظر درباره موضوعاتی که از طرف مجمع به هیئت مدیره ارجاع می‌شود. همچنین پیشنهادات اصلاحی در مورد مواد اساسنامه و نیز کاهش یا افزایش سرمایه صندوق با هدف تحقق هر چه بهتر و بیشتر اهداف صندوق به مجمع عمومی، تبصره - هیئت مدیره می‌تواند در راستای ایفای وظایف و اختیارات خود، با تعیین مواد و موارد مشخص، اجرای آنها را به مدیرعامل تفویض نماید.

۱۷. سایر وظایفی که طبق این اساسنامه یا اهداف صندوق برعهده هیئت مدیره می‌باشد.

ماده (۱۲)

مدیرعامل با پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب هیئت امنا (مجمع عمومی) برای مدت سه سال انتخاب و با حکم رئیس هیئت امنا مشغول به کار می‌شود. انتخاب مجدد وی بلامانع است.

ماده (۱۳)

وظایف و اختیارات مدیرعامل:

۱. انجام کلیه امور اجرایی - اداری و مالی و عملیات موضوع صندوق و اجرای مصوبات هیئت مدیره و مجمع عمومی،
۲. استخدام، اخراج، ترفیع، مأموریت و سایر امور اداری و استخدامی کارکنان طبق قوانین و مقررات مربوط و تعیین مدیران،

۳. کلیه اسناد و اوراق مالی، معاملاتی، تجاری، اعطای تسهیلات و اسناد تعهدآور با امضای ثابت مدیرعامل و امضای معتبر رئیس هیئت مدیره یا یکی دیگر از اعضای هیئت مدیره با تعیین رئیس مجمع معتبر خواهد بود و سایر اسناد در مکاتبات با امضای مدیرعامل مجری خواهد بود. در صورت لزوم مدیرعامل می‌تواند حق امضای خود را در مواردی که در ذیل این بند آمده با مسئولیت خود به هریک از مسئولان یا کارکنان صندوق واگذر نماید.
۴. نمایندگی صندوق در مقابل سازمان‌های دولتی، غیردولتی و اشخاص حقوقی و حقیقی و مراجع قانونی و اقامه دعوی و دفاع از هرگونه دعوی کیفری و حقوقی با حق تعیین وکیل و حق توکل غیر با نمایندگی و نیابت،
۵. صلح و سازش و ارجاع به داوری و استرداد دعوا با تصویب هیئت مدیره و رعایت قوانین و مقررات مربوطه،
۶. تهیه برنامه و بودجه سالانه و ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش‌های مالی و اجرایی و سایر گزارش‌های تخصصی برای ارائه به هیئت مدیره،
۷. اقدام در مورد وصول مطالبات و بستنکاری صندوق و تشخیص مطالبات مشکوک‌الوصول جهت ارائه به هیئت مدیره،
۸. انجام اقدامات لازم در مورد تعهدات صندوق،
۹. ایفای وظایف و اختیاراتی که هیئت مدیره به مدیرعامل تفویض می‌نماید،
۱۰. سایر وظایف و اختیاراتی که قوانین و مقررات برعهده مدیرعامل قرار می‌دهد.

ماده (۱۴)

صندوق دارای دو بازرس (یک نفر بازرس اصلی و یک نفر بازرس علی‌البدل) خواهد بود که توسط مجمع عمومی برای مدت یک سال مالی انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع خواهد بود. وظایف و اختیارات بازرس (بازرسان) وظایف و اختیارات بازرس شرکت سهامی در قانون تجارت می‌باشد.

ماده (۱۵)

بازرس اصلی یا علی‌البدل باید درباره صحت دارایی و صورت حساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه‌ای که برای تسلیم به مجمع عمومی تهیه می‌شود و همچنین درباره صحت مطالب و اطلاعات که مدیران در اختیار مجمع عمومی می‌گذارند اظهار نظر نمایند.

تبصره - گزارش بازرس حداقل ۲۰ (بیست) روز قبل از تشکیل جلسه مجمع عمومی سالانه باید از طریق هیئت به مجمع عمومی تسلیم گردد.

ماده (۱۶)

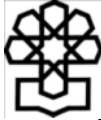
سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال شروع و تا پایان اسفندماه همان سال ادامه می‌یابد، به استثنای سال اول تأسیس که از تاریخ تشکیل تا آخر اسفندماه همان سال خواهد بود.

ماده (۱۷)

هیئت مدیره ظرف ۶ ماه پس از ابلاغ این اساسنامه، آیین‌نامه‌های مربوط (نظیر استخدامی، اداری، مالی و معاملاتی) را تهیه و برای تصویب به هیئت امناء تسلیم می‌نماید.

منابع و مآخذ

۱. آمار وزارت جهاد کشاورزی.
۲. نتایج جلسات برگزار شده در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
۳. گزارش‌های شرکت سهامی خاص توسعه کشت دانه‌های روغنی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۵۷۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: گزارش توجیهی پیشنهاد طرح «تشکیل صندوق حمایت از توسعه کشت دانه‌های روغنی»

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه کشاورزی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: مهران برادران نصیری، حمیدرضا معماریان، الهه سلیمانی

همکار: سیدمجتبی حسینی‌پور (دفتر مطالعات حقوقی)

ناظر علمی: حسین صفایی

متقاضی: احمد توکلی (نماینده تهران، ری، اسلامشهر و شمیرانات در مجلس

شورای اسلامی)

ویراستار تخصصی: حمیدرضا معماریان

ویراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی:

۱. صندوق

۲. دانه‌های روغنی

۳. توسعه کشت

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۶/۲۶